

משרד החינוך

המנהל הפדגוגי

אגף בכיר- שיחות פסיכולוגי ייעוצי

הנחיות לצוותי החינוך בהקשר לסקרים ברשתות החברתיות

צוותי חינוך יקרים,

הילדים ובני הנוער גדלים ומתפתחים לצד ובתוך הרשתות החברתיות. הם משחקים, יוצרים קשרים חברתיים, עוקבים אחרי משפיעי דעת קהל (יוטיוברים), מצלמים, עורכים סקרים, ומשתפים בחוויות מחייהם.

הטכנולוגיה ככלל, והרשת החברתית בפרט, מתפתחות באופן מואץ וכל פיתוח או יישום מאפשר פעולות חדשות להן השלכות על התנהלות תלמידינו.

לאחרונה, אנו עדים לסקרים שיוזמים תלמידים בקבוצות הוואטסאפ. הסקרים יכולים לשמש לבדיקת דעות ועמדות, אך עלולים לשמש גם אמצעי לפגיעה. השלכות הפגיעה עלולות להיות מסוכנות ולהשפיע גם על תחושת המוגנות במרחב הפיסי.

לשיקול דעת הצוות החינוכי, ובהתאם להיכרות עם התלמידים, ניתן לקיים שיח בנושא, בהתייחס לדגשים הבאים:

- 1. הפעלת שיקול דעת:** לשם מה נוצר הסקר? מה עשויות להיות ההשפעות (החיוביות והשליליות) ביצירת הסקר? יצירה של סקר עלולה לפגוע בתלמיד/ה או בקבוצת תלמידים. במידה ועולה ספק לגבי מטרת הסקר והשלכותיו, מומלץ לא ליצור אותו מראש.
- 2. אחריות אישית וחברתית:** כשמזהים ששאלת סקר עלולה להיות פוגענית, לא נענה עליה ונפנה את תשומת ליבו של יוצר הסקר וחברי הקבוצה לגבי פוטנציאל הפגיעה. במידה והתפרסמה שאלה פוגענית, חשוב לתמוך בנפגע במרחב הקבוצתי או באופן פרטי.
- 3. פנייה לעזרה:** במהלך השיח חשוב לעודד את התלמידים לדווח על מקרים בהם התרחשה פגיעה כלשהי. מומלץ לפנות ולשתף בהקשר זה את ההורים, מחנכת הכיתה, יועצ/ת בית הספר, מנהל/ת בית הספר, ובמידת הצורך ניתן לפנות למוקד 105, הפועל 24/7. חשוב להבהיר לתלמידים כי חשוב **לתעד את הפגיעה** באמצעות צילומי מסך. כשהסקר נעשה ביישום שאינו אנונימי, ניתן לזהות את המעורבים- יוצר הסקר והמשיבים.

לרשות הצוות החינוכי עומד [חוזר מנכ"ל אקלים חינוכי מיטבי והתמודדות מוסדות חינוך עם אירועי אלימות וסיכון \(פרק 3.3\)](#), הכולל הנחיות לטיפול באירועי פגיעה. בנוסף, לקידום הסברה בנושא התנהלות מיטבית ברשת ומניעת פגיעה ניתן להיכנס [לאתר שפ"נט \(לשונית התנהלות מיטבית ברשת, 105\)](#) ולשיעורי [הכ"חות שבדרך - תכנית כישורי חיים החדשה](#).